

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto IV.

V Celovci 10. avgusta 1885.

Št. 15.

Prazne besede, s katerimi liberalci slepijo ljudi.

III. Entwicklung — razvoj.

Gosp. dr. Wrann se hvali nadalje, da se pogloblje in da dela on za „Entwicklung“ — za „razvoj“. Kaj si misli s to besedo? Najbrž hoče reči, da se tam, kjer vladajo liberalci, vse lepo razvija, lepo cveti in dober sad rodi. Iz semena se razvije korenica, iz korenice deblo, iz debela se razvije perje in cvetje, iz cvetja pa sad. Ako je otrok zdrav in priden, ako rad uboga in se rad uči, postal bo iz njega pošten mož, ki bo na srečo in čest sebi in svojim sosedom. Tak otrok se je lepo „razvil“. Zdaj bomo pa videli, kako se „razvija“ človeški rod, odkar so se raztrosili po svetu liberalni nauki. Iz sadu bomo spoznali drevo.

Prašajmo vendar pametne in poštene možake vsak v svoji soseski, kako se jim dopade sedanji svet! Odprimo sami svoje oči in pogledjmo, kako se razvija liberalni sad!

Kamor koli stopimo, povsodi nam nasproti pride sleparstvo in goljufija! Ako človek je, mora biti v strahu, da ne bi snedel kaj škodljivega, ponarejenega. Ako pije, je v strahu, da ne bi zbolel za ponarejeno pijačo, kar se pogosto zgodi. Kako previden moraš biti pri kupčiji, in pri vsej previdnosti si vendar tolikokrat goljufan! Ali je bilo tudi včasih tako? O ne, v starih časih so imeli ljudje vero in vest, bali so se Boga, zato je bilo pa lahko živeti med njimi. Kako redko se je primerilo, da je kdo po krivem prisegel; dandanešnji pa so v velikih mestih ljudje, ki se ponujajo za krive priče in tudi prisegajo po krivem, ako jih dobro plačaš! Kako časten in spoštovanja vreden je bil stari korenjak, o katerem se je reklo, da je mož-beseda! Koliko pa še imamo takih mož? Ljudje tedaj po liberalnih naukih niso postali boljši, ampak slabši. To je že žalosten „razvoj“!

To pohujšanje pa je prišlo iz velikih mest. Tam so najprej začeli častiti „zlato tele“ namesto Boga. Vse se je začelo poditi za denarjem, in več je kdo imel, več je še hotel imeti; če ni šlo drugače, pomagali so si s sleparijo. Že večkrat smo omenili, kako sleparsko so se bogatile nekatere banke v naši in drugih državah. Lahko bi našli nekaj takih denarnih zavodov na Nemškem po imenu, in za koliko so opeharili ljudstvo. Bojimo se pa, da bi se raztegnil članek preveč na široko. Judovskim bogatinom se ni toliko čuditi, saj krist-

jana opehariti oni nemajo za greh. Čuditi pa se moramo „krščanskim“ vladam, da so to dopuščale, pa se ve da so bile te vlade liberalne.

Na Laškem je ljudstvo, posebno v viših stanovih, že tako sprideno, da piše siciljanski list „giornale di Sicilia“: „Prišli smo do tega, da nobenega znanca, sorodnika, bankirja, kupca ali poslanca ne srečaš, za katerega bi ne bilo treba poprašati: ali je ta pošten mož, ali ni morda tat, morivec, ponarejevalec denarja, ki ga bode morda že v kratkem odgnali v ječo?“

Kjer ni vere in ljubezni do Boga, tam tudi ni treba iskati ljubezni do bližnjega. Vsak skrbi le za sebe, bližnjega pa pusti v nesreči. Kar imamo naprav krščanske ljubezni, kakor bolnišnic, sirotišnic, cerkvenih, dijaških in drugih ustanov, to je večidel še iz starih časov. Današnji bogatini potrosijo svoj denar za kopeli, konje, pse, strežaje, kočije itd.; revežem so njih vrata večinoma zaprta. Veliko se v naših liberalnih časih govori o „humaniteti“ ali „človekoljubnosti“, pa stori se prav malo. Za dobrodelne namene ni mogoče ljudem drugače izvesti denarja, kakor s plesi, koncerti ali loterijami, to se pravi, čisto zastoj noče nič dati, on se mora za svoj denar vsaj nekoliko kratkočasiti, ali pa se mu mora dati upanje, da bo morda kaj zadel in tako nazaj dobil svoj dar. S takim „razvojem“, mislimo, se naš čas ne sme preveč ponašati in bahati!

Taki liberalni bogatini se po zborih in časnikih hvalijo, kako so „človekoljubni“, vendar pa nemajo hskrice ljubezni do svojega bližnjega. S svojimi posli so ošabni, trdi in neusmiljeni, po tovarnah pa hudo stiskajo svoje delavce. Ne zmenjajo se za njih dušne in telesne potrebe, komaj jim dajo toliko, da jih ohranijo pri življenju. Še za konja so bolj v skrbi, ko za človeka; kajti če bi konj zbolel ali se poškodoval, treba je šteti denarce za družega; delavca je pa lahko dobiti; ako kateri zboli ali umrje, čaka jih že deset drugih na to službo, saj jih glad priganja k delu. Na Angležkem so fabrikanti vpregali k delu ženske in otroke, ker so ti delali boljši kup, oče je pa doma kuhal. To dela lakomnost, to je menda tisti liberalni „razvoj“, po katerem toliko hrepeni g. dr. Wrann!

Odkar je zginila krščanska ljubezen, prikazala se je v našem delu sveta še druga strupena rastlina, to je sovraštvo med narodi. Po naši sveti veri bi imeli biti vsi bratje v Kristusu, kar nas je krščenih na njegovo ime, naj smo že Slovenci ali Nemci, Francozi ali Italjani. V naših

brezbožnih časih pa se narod povzdiguje čez narod, vsak hoče drugim ukazovati in postave dajati. Slabejši narodi se branijo proti tej sili in krivici, in tako ni konca in kraja srditemu prepiru med narodi. Največ pa je ta prepir raznetila s svojo krivičnostjo in ošabnostjo tista nemško-liberalna stranka, za katero se poganja g. dr. Wrann.

Ljudi se je polotil strašen napuh. Po mestih in tudi že na deželi se hvalijo s svojo modrostjo. Vse hočejo bolje vedeti; starim možakom se le še posmehujejo; nobeden se noče nič učiti, ampak le druge podučevati. Prazne kvante v liberalnih časnikih imajo za največo modrost.

Iz napuha pa pride nevera. Kar so verovali naši očetje, to se jim zdi že vse preneumno; imajo se za tako modre, da si naredi svojo vero vsak po svoji glavi; kar se mu dopade, to potrdi; kar ga pa moti v pregrešnih navadah, to zavrže.

Od todi pa tudi pride, da taki ljudje ne marajo za oznanovalec sv. vere, za katoliške duhovnike. Obirajo jih z besedo in peresom, jemljejo jim pred svetom čast in veljavo. Mladi študenti vidijo, kako se duhovnikom godi, zato si izberejo rajši kak drugi stan, v duhovne šole jih prihaja čedalje menj. Sicer je pa že v liberalnih šolah tak duh, da jemlje študentom veselje do tega stanu. Zato pa tudi duhovnikov zmirom bolj primanjkuje, in to je hudo za prebivalce na deželi, ki morajo storiti dolga pota, da pridejo k Božji službi in da opravijo druge krščanske dolžnosti. Pomanjkanje duhovnikov je posebno hudo v naši deželi. Naslednje številke naj pokažejo koliko je v zadnjih letih duhovnikov umrlo, in koliko jih je bilo na novo posvečenih:

L. 1878	je duh. umrlo	17,	novomešnikov je bilo	4
" 1879	" "	" 18	" "	4
" 1880	" "	" 16	" "	3
" 1881	" "	" 15	" "	7
" 1882	" "	" 14	" "	4
" 1883	" "	" 14	" "	4
" 1884	" "	" 20	" "	7
" 1885	" "	" 7	" "	5
		121	38	

Praznih far, kuracij, beneficij in kaplanij je bilo leta	
1878	— 159
1879	— 171
1880	— 174
1881	— 180
1882	— 182
1883	— 199
1884	— 206
1885	— 207.

To je pač žalosten „razvoj“. Kako se bo v teh liberalnih časih „razvijalo“ dušno življenje našega ljudstva? Nasprotno je pa število šol narastlo od leta 1859 do 1883 od 286 na 344, število učiteljev od 281 na 621. Več ko je šol, več je šolskih plačil, in kmetje že kar zdihujejo pod tem bremenom.

Pa kaj se zmenijo liberalci za to! Oni pravijo: „Jejmo, pijmo, in veselimo se; za nami naj pride, kakor hoče!“ (Za nami potop!) V gostijah, veselica in sladnostih zapravljajo premoženje in telesno moč. Že mali frkolini kadijo cigare in se skušajo, kateri bo popil več žganja, in če

nema denarja, ga vkrade doma, da ima le za pijačo!

Iz takih zgodnih žganjarjev in tobakarjev ne morejo zrasti krepki mladenčiči, to spričujejo vojaške komisije, ki nabirajo mlade vojake. Vsako leto najdejo slabše ljudi, vsako leto jih je menj pripravnih za vojaško službo.

Izmed 1000 poklicanih so jih

leta 1870	potrdili	293	zavrgli	707
" 1871	"	307	"	693
" 1872	"	298	"	702
" 1873	"	244	"	756
" 1874	"	205	"	795
" 1875	"	205	"	795
" 1876	"	194	"	806
" 1877	"	181	"	819
" 1878	"	181	"	819.

Tako se „razvija“ človeški rod v liberalni dobi, pa ne k boljšemu, ampak k slabjšemu!

Še druga reč se v liberalni senci prav „lepo razvija“, posebno v naši deželi, namreč divji zakoni in nezakonski otroci. Najbolj liberalen je na Koroškem št. Vidski okraj, zato ima pa tudi največ nezakonskih otrok: od 1000 novorojenih otrok je 641 nezakonskih, zakonskih pa le 359. Drugi okraji so toliko boljši, da število nezakonskih otrok nikjer ne doseže polovice. V Celovcu jih je izmed 1000 rojenih 457 nezakonskih, v Celovski okolici 481, v Spitalskem okraju 432, v Velikovškem 400, v Volšberskem 389, v Beljaškem 360, v Šmohorskem 293. Pohvaliti se tedaj ne smemo z nobenim okrajem, vendar je še najboljše v ziljski, labudski in podjurski dolini, tedaj tam, kjer je še največ katoliškega duha, kakor so pokazale volitve.

Ko je pa človek po liberalnih naukih v veselica in sladnostih zapravljal premoženje in zdravje, potrka na njegove duri revščina in bolezen. Zapustijo ga nevhvaležni posvetni prijatelji, Boga je pa on sam že davno zapustil, tako da v svoji nesreči nema nobene tolažbe. Marsikteri se poboljša v nesreči, mnogo jih je pa tudi, ki čisto obupajo in si sami vzamejo življenje! Število samomorov se v naših časih strašno množi. V Avstriji se je izmed 10.000 ljudi samih umorilo:

leta 1820	— 7
" 1830	— 10
" 1840	— 14
" 1850	— 9
" 1860	— 20
" 1870	— 25
" 1878	— 38.

Tedaj zmirom več. Ja, že o malih otrocih se bere skor vsak dan, da si je tu pa tam kateri sam vzal življenje!

Tudi na Koroškem je zmirom več samomorov. Liberalni „razvoj“ našega časa kaže se tudi v tem, da se zmirom bolj polnijo norišnice, bolnišnice in ječe. Norih, bolnih in hudobnih ljudi je tedaj zmirom več. Ali se more potem govoriti, da se človeški rod „lepo razvija“ v naših dneh? Gotovo je to žalosten „razvoj“, za takega se liberalcem ne bomo zahvalili!

Ja, že pri nežni mladini kaže novošegni „razvoj“ svoj čudni cvet. Še nikoli niso bili otroci toliko razposajeni in neubogljivi kakor v naših

časih. Ukljub tolikim šolam je mladina bolj spridena, ko nekdaj, in dečkov od 12 do 18 let je že vse polno po ječah. V ječi Plötzensee na Pruskem je bilo l. 1876 mladih jetnikov 44, leta 1880 pa že 874. Na vsem Pruskem je bilo leta 1871 mladih jetnikov 7985, leta 1879 že 13.318. Iz tega se vidi, da šola človeka nič ne poboljša, ako ni zvezana s krščansko izrejo.

Lahko bi dostavili še marsikaj. Pa že iz tega, kar smo tukaj našeli, lahko vsak spozna, da tisti liberalni „razvoj“, kterega nam obeta g. dr. Wrann, ni dosti vreden. Mi vidimo, da se človeški rod slabo „razvija“ in da ne prinaša dobrega sadu, ako se loči od Boga in večnih resnic, ktere nam je On razodel, in kterih nas uči sv. katoliška cerkev.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Wer die Muttersprache liebt, liebt die Nation.) to je po naše: „Kdor materni jezik ljubi, ljubi narod“, tako pišejo „Freie Stimmen“ 18. julija 1885. Res lepe reči in zlate resnice beremo v tem sestavku! Beremo namreč: da se, kakor slavni nemški modrijan Herder trdi, moremo dobro omikovati in odgojevati le v matrnem jeziku; — beremo dalje: da bode človek, ki ljubi svoje starše, spoštuje svoj materni jezik, da bode tak tudi spoštoval svoj narod, ljubil svojo domovino in jo branil v potrebi; — vpraša se z besedami slavnega nemškega učitelja in detovodja Pestalozzi-ja: Ali je prav, da se po ljudskih šolah zraven matrnega jezika postavi kak tuj jezik na prvo mesto? Poduk o kakem tujem jeziku se naj še-le prične, kedar je otrok že zmožen, svoje misli dobro, jasno in pravilno na znanje dajati v svojem matrnem jeziku. Le tak se more koristno učiti tujega jezika, kdor je svojega matrnega jezika popolnoma zmožen. To je jedro imenovanega sestavka v „Freie Stimmen“. —

Zdaj pa najprej vprašamo gosp. vrednika „Fr. Št.“: Ali veljajo te resnice samo le za nemški jezik in za nemške otroke? Ali nam Slovencem naša matrna beseda ne sme tako sveta, ljuba in draga biti, kakor Nemcem nemščina? Ali se slovenski otroci morejo dobro omikovati odgojevati po drugem potu, kakor nemški otroci? Čemu torej nas Slovence zasramujete in zmirljate, čemu nas črnite in ovajate, kedar se poganjamo za svoj matрни slovenski jezik! Vidite torej gosp. vrednik, da ste si s tim sestavkom dali debelo klofuto in si bote jo vselej dajali tolikokrat, kolikorkrat bote zoper naše jezikovne želje in prošnje kaj pisali. Ne bodite šalobarda, bodite značajan mož, v resnici liberallec, ki daje vsakemu svoje!

Vi Slovenci pa poznajte iz teh besed nasprotnikov naših, koliko sveta, draga in imenitna reč da je matрни jezik; imejte ga torej pred vsemi jeziki v največji česti; skrbite in poganjajte se, da dobi po naših šolah prvo mesto naš slovenski jezik; tiščite na to, da se v naše šole vpelje nemški jezik še le potem, ko bojo naši otroci materinščine popolnoma zmožni: Kdor matрни jezik ljubi, ljubi tudi narod in domovino.

Slednjič pa naj še tudi naše šolske oblasti uravnajo naše šole tako, kakor jih priporoča ta

sestavek: Poduk v nemškem jeziku naj se v naših šolah prične še le tedaj, kedar so naši otroci svojega slovenskega jezika popolnoma zmožni ali kakor so č. g. deželni predsednik baron Schmid že večkrat obljubili: Kedar znajo naši otroci slovensko moliti, brati in pisati. —

Iz Celovca. (Nekaj iz deželne razstave.) V Celovski razstavi se vidijo prav lepe reči, in vredno je, da si jih ogleda, kdor ima prilžnost. Čuden, Slovencem neprijazen veter pa piha v gostilnici, ki je združena z razstavo. Nedavno sta bila dva Slovenca tam. Eden iz nju, ki je prišel iz južne Štajerske, hotel si je kaj jesti naročiti v slovenskem jeziku. Poklical je kake tri natakarije, pa nobeden mu ni vedel odgovora. Potem je poklical dvoje tistih natakarij, ki so oblečene, kakor Zilanke. Pa tudi teh nobena ni razumela slovenske besede. „Čudne Zilanke to“, si mislita, „ki ne razumejo slovensko!“ Najbrž so le kake Celovške natakarije našemili za Zilanke. Štajerski rodoljub je bil že vsega sit in pokliče: „Prosim, platiti!“ Natakar pa se mu odreže: „Redens deutsch, Sie können ja deutsch auch!“ Razzaljeni gospod se obrne do gospodarja in ga praša, zakaj so natakariji tako osorni? Ko pa krčmar zve, da je gost po slovensko plačati hotel, razjari in raztogoti se na vsa moč: „Wie, in Kärnten wollen Sie in slavischer Sprache die Rechnung verlangen? Bedenken Sie, dass wir in Kärnten sind!“ To je ponavljal na glas in se ni mogel pomiriti, tako da so se že spogledovali drugi gostje. Drugi Slovenec mu reče: „Machen Sie kein Aufsehen! Was wäre es, wenn ein Franzose käme und würde französisch sprechen?“ — „Ja, das ist was Anderes!“ reče krčmar. Na to sta Slovenca plačala in odšla. — To vse se nam nikakor ne dopade. Tudi koroški Slovenci so veliko pripomogli k razstavi. Skoraj najlepše reči so iz slovenskih Borovelj. Ali potem Slovenci niso toliko vredni, da bi se najelo nekaj takih natakarijev, s kterimi bi se tudi Slovenci v svojem jeziku lahko zgovorili?! V tisti slavnostni pesmi, ki se deli v razstavi, beremo „wo, treuverbrüderet schon seit tausend Jahren, der Deutsche und der Slave um den Preis der Arbeit werben“; lepe besede pa prazne besede, — v resnici in dejanju pa ni nič „treuverbrüderet“.

Iz Celovca. (Posojilnica v Slovenjem Plajberze.) V sredo 29. jul. so bili možje iz Plajberga tukaj, da so naredili pisma za slovensko posojilnico v Slov. Plajberze. Naprosili so gosp. Vršeca, tajnika posojilniške zveze, da je prišel iz Celja in možem pomagal, uravnati to reč. Čast in hvala gre zvezi slovenskih posojilnic in osebno g. M. Veršecu za to domoljubno, bratovsko podpora. Načelniki nove posojilnice so: gosp. Marka Ogriz, predsednik; gosp. Štefan Wieser p. d. Bošt, njegov namestnik; gosp. Martin Ogriz p. d. Mezan in g. Janez Lužnik p. d. Frėnik, odbornika; g. Matej Ogriz in gosp. And. Wieser, računski pregledovalca. Kedar pride dovoljenje od deželne sodnije, začela bo posojilnica precej svoje delovanje. Bog daj srečo! Vivat sequens! — Slovenci posnemajte Plajberžane! (Pojasnila daje vredništvo „Mira“.)

Iz Vrbe. (Ali se sme v Vrbi „živio!“ klicati?) Ko nas je doletela te dni visoka čast,

da so naš kraj obiskali Nj. ces. vis. nadvojvoda Karl Ludvik, zbrali so se nekteri kmetje iz okolice in so visokega gosta pozdravljali s krepkimi „živio“-klici. To pa ni bilo prav nekemu učitelju (menda je bil iz Lipe). Ta se je hudoval: „Was, hier in Velden sollen wir „živio“ schreien?“ Nemškutarji so skušali slovenske „živio“ prepiti s svojimi „hoch“-klici, pa niso nič opravili, slovenski glasovi so bili močnejši. Slišal sem, da se je tisti učitelj še dolgo potem jezil nad našimi „živio“-klici. Če le revež ne bo zbolel zavolj tega? Tudi pri volitvah v Beljace je ta učitelj agitiral za liberalce.

Iz Kotmare vesi. (Lovske zadeve.) Kakor posamezni posestniki, ravno tako potrebujejo tudi občine ali sosesčine za svoje potrebe veliko denarjev. Skrbno morajo torej gledati, odkod bojo potrebni denar vzele. Nekaj denarjev dohaja v občino od lova ali jage. Najvišji patent od 7. marca 1849 zaukazuje, da morajo občine celi svoj lov dati v najem, iz najemnine pokriti vse dotične stroške in, kar še čistega dohodka ostane, razdeliti med posestnike razmerno po velikosti njihovih zemljišč. Kdor več zemlje ima, več dobi. Po nekterih krajih so se pa pogovorili, naj vse, kar dobijo za lov, spada v občinsko denarnico. Naj pa velja to ali uno, vselej je dobro, da dobi občina za svojo lovsko pravico visoko najemnino. Pri nas smo minulo leto najemnino za lov precej više nagnali. Za lov v Kotmirskej občini smo prej dobivali 105, sedaj pa 160 gld., — za lov v Brdih prej 40, sedaj pa 79 gld. Nekaj let sem-le se te dve občine združile v eno — Kotmirsko —, torej dohaja nam 94 gld. več najemnine za lov. Težko že čakamo na rajtengo, ktere nam pa naš gosp. župan Steiner, po domače Ripan, še sedaj ni pokazal. Čudimo se, da tako mečka. — Ker ravno od lova pišem, vse prav resnično svarim, naj se zvesto varujejo prelomiti lovsko postavo, da ne pridejo v nesrečo. Cela naša fara srčno obžaluje nekega mladega posestnika, ki je bil obsojen za tri mesece v ječo. Omilovanja vredni je, kakor se občno govori, dvakrat peljal nekaj divjine v Celovec in jo tam prodal nekemu hišnemu hlapcu. On sam ni streljal ali lovil, le namesto družega peljal, in za to mora sedeti tri cele mesece. Zatorej pozor in imejte lovsko postavo pred očmi! Gospodje župani imajo bistre oči, posebno pa ako so lovsko pravico oni sami vzeli v zajem!

Iz podjunske doline. (Svoji k svojim!) je pisal nekdo iz Velikovoške okolice. „Ko bi Slovenci popustili vse tiste prodajalnice in gostilnice, kjer imajo za Slovence le grde besede, — primojdunaj! stavim kaj, čez en mesec ali dva bojo govorili po takih krajih že vse drugače!“ Slovenci ne zabite nikoli teh besed: spoštujte sami sebe, potem bojo vas spoštovali tudi drugi! To pa ne velja samo le za prodajalnice in gostilnice, timveč na vse strani. Koliko krvavih krajarjev znosite v kancelije gg. dohtarjev in notarjev! In kako vam to vračajo nekteri teh gospodov? Brali smo po časnikih, da so se nekteri teh gospodov pri slednjih volitvah obnašali ko najhujši naši sovražniki, — tako so delali po Štajerskem, Kranjskem, Primorskem in tudi po Koroškem. Poznamo notarje, ki še po volitvah ne mirujejo, timveč znane naše rodoljube po časnikih sramotijo in črnijo, ja!

clo pri predpostavljanih tožijo in jamo kopljejo. Pa naši ljudje poznajo te tičke in jeli so se jih ogibati. Tako delajo tudi liberalci. Die Klerikalen und Windischen muss man social isoliren, to je: Konservativce in Slovence moramo društveno osamotiti, se jih ogibati. Znani gosp. Mačnik je clo pred nekaj leti v svojem časniku sprožil misel, naj se v ta namen osnuje posebno društvo! Tega nam ni treba, le tega se zvesto držimo, da poiščemo vselej in povsod nam Slovincem pravične in prijazne ljudi. To še ni dosti, da je kdo rojen Slovenec in kramlja po slovensko, imamo tudi žalibog rojenih Slovencev, ki so naši zagrizeni sovražniki; saj pravimo: Poturčenec je hujši ko sam Turk. Naj si bode kdo ali Nemeč, ali Italijan, ali Madjar, ali Slovan, — da je nam Slovincem le pravičen in prijazen, ta je naš mož, tega hočemo poiskati, temu hočemo nositi svoje krajarje v vseh svojih potrebah! —

Iz Prevalj. (Občinske volitve. — Slovenci pozor!) Letos se bojo po več občinah volili novi odbori. Slovenci pozor, da se vam ne godi, kakor nam v Prevaljskej občini! Občina naša je bila v rokah večidel tujih nemško-liberalcev. Pred tremi leti smo jih Slovenci prvokrat slovesno vrgli in dobili vajeti mi v svoje roke. Pokazali smo pa, da spoštujemo in ljubimo tudi Nemca, ako je nam pravičen. Volili smo za župana Nemca gosp. Ehleitner-ja. In pravo smo zadeli, vse je šlo po redu in po praviči. Pa to je bil hud trn za nemško-liberalne gospode v fužini in za njih kruhoborne nemškutarje. Mirovali niso in županu tako debela polena metali pod noge, da je gosp. Ehleitner odložil svoje županstvo. Pa s tim nas slovenskih kmetov vendar niso vgnali v kozji rog, — pri volitvi za deželni zbor l. 1884 in pri letošnjem volitvi za državni zbor smo slavno zmagali vselej mi Slovenci. Seveda sta jeza in žole Nemcem in nemškutarjem priklopela do vrhunca. Čakajte le vi Windišarji, si mislijo, vam bomo že uro navili in vam Beljak pokazali pri občinski volitvi. Kaj se zgodi?! 2. junija smo v Velikoveci volili za državni zbor in volili smo gosp. ministra barona Pino, — in že 3. junija — to je en den po tem! — je bila volitev za novi občinski odbor. Voljeni so bili samo liberalci, ker od nas kmetov — razun male peščice — nikdo ni prišel. Vložili smo pritožbo pri okrajnej glavariji v Velikoveci in pri deželnej vladi v Celoveci, — pa naša pritožba je bila povsod odbita. Naš župan Ruprecht, fužinski uradnik, je priložil papir, na katerem je zapisano: „Affgirt am 22. April 1885“. To že more biti, — pa naša občina je največa — šteje namreč 6042 duš — in je močno razdjana, in torej z daljnih vesi in hribov malokedaj kdo dohaja v Prevalje k županstvu, — tudi je bila poprej navada, da se je pri cerkvah vselej poprej oklicevalo, da bode občinska volitev, — slednjič imamo priče, ki so volje priseči, da 19. majnika ni bilo na tabli v županskej hiši videti kakega razglasa, da bode 3. junija občinska volitev. 19. majnika smo namreč volili za državni zbor volilne može in nekteri so tisto uradno tablo ogledovali, pa niso nikjer zagledali tistega razglasa zastraun občinske volitve. Od 22. aprila do 19. majnika je pa le 27 dni; to pa niso štiri tedni, kakor zaukazuje § 17 občinske postave. — Imeli homo torej tri leta spet libe-

ralno občinsko predstojništvo, — pa ostali bomo vendar le zvesti Slovenci in kličemo svojim slovenskim bratom: Slovenci pozor, da se vam ne zgodi pri občinski volitvi, kakor nam!

Iz Glinjan. (Ogenj v Podgradu.) V Podgradu pri Štrucu je v soboto 25. jul. malo čez pol noči začelo goreti. Domači so tako trdo spali, da so jih še le sosedi morali zbuditi in vreči železno okrižje iz oken, da so reveže na pol nage rešili gotove smrti. Ogenj je napravil veliko škode. Zgoreli ste dve hiši, dva svinjaka, ena krava, tri svinje, vse žito in mrva, kar je bilo že pod streho, in hišna oprava.

Iz Slov. Plajberga. (Nesrečna gozdna postava) nas hudo stiska. Modre glave so si zamislile, da les ne more rasti, če se živina po njem pase. Tako še po lastnem svetu ne smemo več pasti, ker hočejo menda, da bi se vse zarastlo z gozdom. Ali bomo mar živino celo leto redili v hlevu? Od kodi bomo jemali krmo? Mi hribovci ne moremo gospodariti, če nam zabranijo pašo! Od česa bomo živeli in davke plačevali, če ne od živine? Žita še za dom ne pridelamo zadosti! Mnogi kmetje imajo zdaj komaj pol tiste živine, kakor prej; saj je ne morejo rediti, če se jim zabrani paša! Dobro bi bilo, da vse zapustimo in gremo po svetu; pa kam? Ali ni nobenega človeka, da bi slavni vladi povedal, kako hudo nas stiska ta postava? Zmirom smo pasli živino po gozdih, pa les je vender rastel, zakaj bi pa zdaj več ne mogel? Gozdov ni pokončala živina, ampak sekira!

Iz sv. Višarj. (Zlata maša.) Svečanost, v „Miru“ napovedana, se je 4. avgusta povoljno izvršila; prečastiti gospod dekan: Valentin Bergman so v romarski cerkvi Marije, matere Božje na sv. Višarjih slovesno obhajali petdesetletni spomin duhovnega posvečenja.

Ogromen vlak z 22 vagoni je pripeljal romarje iz vseh far podjunske doline do Trbiža; od tod so v gostih trumah šli po romarskem potu na goro. Ob 7 zvečer, 2. avgusta smo častitega gospoda zlatomešnika in romarje v procesiji spodobno sprejeli in sprevedili v cerkev, ko je sonce ravno zahajalo za goste oblake. Gromčiči topoviči so ljudem po gorah in dolinah naznanjevali redko slovesnost, in sivi velikani v okrogu so odmevali: „montes et omnes colles . . . juvenes et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini“. „Gore in vsi hribi, mladenčiči in device, starci z mladino hvalite ime Gospodovo!“ Tudi iz bližnjih vasi in dolin je prihitelo pobožnih ljudi, da bi se vdeleževali zlate maše.

4. avgusta so se rano začela sveta opravila in trajala do 1/2 11. Glinjivo je bilo videti, kako vstrajno so verni v hudi soparici ves čas bili pri sv. opravilih, in kako slastno so poslušali besede govornika jubilantovega stričnika. Bila je lepa katoliška slovenska svečanost in vsi navzoči so bili veseli. Čast gospodu zlatomešniku zakličemo Višarski duhovni: Živi jih Bog in zdrave jih ohrani do demantne maše in še dalej!

Iz Bohinjske Bistrice. (Posvečevanje nove cerkve.) Preblagi prijatelji Bohinja, mnogoštevilni duhovni in neduhovni, znani in neznaní dobrotniki nove cerkve na Bistrici! Preveč vas je, da bi bilo moč vsakemu posebej pisati; zvedite

pa po tej poti, pa se bo posvečevanje te cerkve vršilo na Veliki Šmaren dopoldne, in sprejmite prijazno povabilo k tej dolgo zaželjeni slovesnosti z iskreno ponavljeno zahvalo, ker ste s svojo požrtvalnostjo pripomogli, da se je po znani nesreči primeroma še vender hitro približal za faro preveseli dan!

J. Mesar, župnik.

Iz Bohinja. (Naš napredek.) Pred leti bila je Bohinjska Bistrica še zanemarjena vas. Zdaj pa imamo na čelu take može, da gremo hitrih nog naprej. Č. g. župnik Mesar so si veliko prizadejali in se potrudili, da smo dobili novo, prostorno cerkev. Kako so gosp. župnik povzdignili naše sirarstvo, to vam je že znano. Napravili smo si požarno stražo, ki šteje 40 mož in jih vodi gosp. M. Belec. Gospod župan J. Menzinger je osnažil vas in napravil lepa pota k cerkvi in skozi vas. Kranjska obrtna družba je povečala in zboljšala fužine za železo in svoje žage. Po železnih vrveh se spravlja les iz najgrših strmin in prepadev v dolino. Vsak bi bil mislil, da bojo smereke tukaj stale do sodnjega dne, zdaj pa jih spravijo nepoškodovane do žage. Fužinski delavci so si napravili novo bandero s podobami sv. Florjana in sv. Barbare. — Osnovalo se je tudi pevsko društvo. Pevce vodi g. Nikolaj Bernard.

Pri „mrzlem Studencu“ postavili so hišo za hribovce. — Zdaj se pripravljamo na tisti veseli praznik, ko pridejo mil. g. knezoškof blagoslavljat novo cerkev in delit sv. birmo.

Iz Slivnice pod Mariborom. (Pobirki od zadnjih volitev.) Tudi nas Štajerce veseli, da ste se Korošci tako lepo obnašali pri letošnjih volitvah; saj je pa tudi potrebno bilo. Slišimo, da so vam šole že čisto ponemčili, in že so se hvalili, da so Korošci zgubljeni za Slovence, da je gori že vse nemško. Pokazali ste jim pri volitvah, da ni res. Mi Štajerci smo nekaj močnejši, ker nas je več; vender pa tudi pri nas ni vse, kakor bi moralo biti; nemškutarških liberalcev se pač nikjer ne menjka. V Pohorski občini je neki Rutnik, ki ne mara Slovencev in zmirom vleče z nemškimi liberalci. Pri volitvah pa ni nič opravil. V Dobrovcih pa so volili nekega Smuka, ki je hopnil v nemško-liberalni koš. Ali ni to sramota za lepo krščansko, slovensko vas? Tega so krivi tisti mlačni možje, ki se jim zdi vsaka reč bolj imenitna, kakor volitev. Dobrovčani, drugokrat volite slovenske može, staremu Smuku pa dajte roženkranc v roke, on ni za volilnega moža. — Še dve druge slovenske vasi ste vlekli nemško-liberalni voz, Hotinja vas in Orehova vas. Več zaupajo tujim, privandranim pladračem, kakor svojim slovenskim rojakom, rajši potegnejo s tujci, kakor z domačimi! To so res čudni ljudje! Ali niso slišali škofovega pastirskega lista, da volijo liberalce? Če si prosinjak spečete, in grila ž njim dobite, ne boste jedli dobrega kruha!

Iz Iga pri Ljubljani. (Naša mladina.) Veselo je slišati, ko pripovedujejo, kako so bili včasih fantje goreči za molitev in kako so se obnašale odraščene deklice. Zdaj je pa vse druga. Fantje in dekleta hodijo skupaj do cerkve. Lahko si je misliti, da se med potjo ne pogovarjajo o svetih rečeh. Eni gredó na kor in tam zaspijo; drugi stojé pod korom, se okoli ozirajo, pogovarjajo

in smeji, ali pa še cukajo dekleta, ki pred njimi stojé. Oh, za take bi bilo pač bolje da bi ostali doma, namesto da delajo v cerkvi pohujšanje. Gospoda fajmoštra pa prosimo, naj zapodijo dekleta pred oltar, da jih fantje ne bojo imeli pred očmi.

Iz Črnega Kamenja pri Studencu. (Most čez Ižki potok). Dosti se pri nas govori o mostu, ki ga hočejo narediti čez Ižki potok. Bojijo se, da pojde v most veliko denarja, občina je pa revna. Največ je takih, ki mislijo, da mostu ni treba. Zato bi g. župan pametno storil, prej ko most delati začne, da bi se posvetoval še z drugimi veljavnimi možmi. Za denar je huda, treba varčno ravnati z njim!

Iz Šmartna pri Litiji. (Nesreče. Cerkev.) V Litijskem rudokopu je ubilo rudarja J. Resnika. Utrgala se je skala in se zvalila na njega. — V hiši gospe M. Jenkove užgal se je špirit. Vender ni bilo posebne škode, ker so ogenj zadušili. Naša dekanjska cerkev je premajhna; treba bo zidati novo. Revni kmetiči smo, pa za cerkev bo vsak rad kaj dal.

Iz Gornjega Grada. (Slavnost na čast sv. Cirilu in Metodu.) Nekaj malega ste že brali po časnikih o slavnosti, ki smo jo tukaj napravili na čast slovanskima aposteljnomu sv. Cirilu in Metodu. Naj še jes kaj dodam. Imeli smo tisti dan (12. julija) res lep in velik praznik v Gornjemgradu. Iz vseh krajev spodnje Štajerske, pa tudi iz Kranjskega prišlo je veliko ljudi. Po vrhu smo jih šteli kakih 8000. Že prej ta dan so naši požarni bramboveci z bakljami marširali po trgu, pred njimi pa je hodila in igrala godba iz Šmarja. Celi trg je bil lepo razsvitljen. Po bližnjih hribih so goreli kresi. Drugi dan zjutraj so nas iz spanja zbudili možnarji, ki so pokali po hribih okoli. Od deleč so se že videle procesije, ki so se pomikale zmirom bližje k nam. Že ob pol osmih so se pripeljali naši sosede iz Kamnika, namreč pevsko društvo „Lira“ s svojo zastavo in z njim več odličnih gostov, gospodov in gospic. Se ve da smo jih sprejeli z veseljem in častjo. Ko prisašira godba z njimi v trg, prihajale so tudi že procesije od vseh strani. V tem zapazimo zastavo čilega „savinjskega Sokola“, ki je prihital iz Mozirja; za njim pa je prišla požarna bramba iz Rečice s svojo godbo. Prav navdušeno smo pozdravili vse ljube goste in se podali skupno v trg, ki je bil ozaljšan kakor rožni vrt. Iz oken so leteli lepoduhteči šopki med pevce, sokolce in požarne brambovce. Ko se zberejo vse procesije, bilo je ljudstva toliko, da niso našli prostora v naši cerkvi, ki je vender tako velika, kakor vam je znano. Začela se je prva sv. maša. Stregli in peli so „sokolci“. Pelo se je tako lepo, da so ljudje kar strmeli. Nazadnje so zapeli še „Liraši“ iz Kamnika na čast sv. Cirilu in Metodu. Po prvi maši je šla procesija okoli trga po polji. Procesija pa taka, da so zadnji čakali eno celo uro, prej da so prestopiti mogli. Po tem sprevodu je bila velika maša. Cela pobožnost je trpela do pol dveh popoldne. Potem so se ljudje pokrepčali po gostilnicah.

Popoldne je bil koncert godba in petje na keglješcu in vrtu naše čitalnice. V napitnicah so se pozdravljali gostje med seboj, „sokolci“ so telo-

vadili, pevci so peli, godba je igrala vesele komade; vse je bilo židane volje.

Zvečer je bila veselica v čitalnici, in č. g. dekan L. Potočnik, predsednik čitalnice, so nam v lepih besedah razložili delovanje svetih bratov Cirila in Metoda. Da smo potem rekli še marsiktero in se veselili kakor bratje med brati, to si lahko mislite Gornjigrad ne bo kmalo spet videl tako lepega dneva.

Kaj dela politika.

Spet se je raznesla vest, da bo odstopil naučni minister Konrad. Bog ga nesi! Prej ali slej se mora to zgoditi, sicer večina državnega zbora ne bo mogla več podpirati sedanjega ministertva. — Čehi zahtevajo odločno, naj se v Pragi naredi poseben oddelek narodne banke, katera denar dela in tudi posojuje, da bojo tudi češke posojilnice dobile kak denar za male obresti na posodo. Nadalje hočejo, da se mora na bankovce zapisati tudi v slovanskih jezikih, koliko veljajo.

Ogerska vlada je bojda za carninsko zvezo med Avstrijo in Nemčijo. Ogri upajo, da bojo potem svoje žito lahko prodajali na Nemško. Za naše rokodelce bi bila to pa velika nesreča. Nemški izdelki bi povsodi spodrinili naše domače.

Govori se za gotovo, da se snide naš cesar z ruskim cesarjem, naš minister Kalnoky pa z nemškim ministrom Bizmarkom. Morajo imeti že imenitne pogovore med seboj. —

Nedavno je bil po časnikih vrišč, da se bosta Rus in Aglež sprijela vsaki čas. Mi smo koj vedeli, da to ne pojde tako hitro. Zdaj je spet vse tiho o tem.

Od vseh strani se poroča, da je „mahdi“ ali „krivi prerok“ v Afriki res umrl. Zdaj bo morda vender konec Sudanske vojske. „Krivi prerok“ je imel veliko kristjanov vjetih in je trdo ravnal z njimi. — V ameriškanih državah Venezuela in Kolumbija je ustaja ali punt.

Gospodarske stvari.

Ne pozabimo senožet!

(Iz „Novic“.)

Vedno in vedno se čujejo tožbe, da kmetijstvo hira, da kmetovanje nič ne nese; in res se ne dá tajiti, da ste obe tožbi le preveč opravičeni, ste pa tudi v prav ozki zvezi, ker ne more se ugovarjati, da nam kmetije deloma tudi zato nič ne nesó, ker hirajo in da smo mnogokrat mi sami krivi hiranja kmetij; prav pogostoma pa s kmetovanjem posebno zato ne moremo nikamor, ker nam naše senožeti samo takrat pridejo na misel, kedar jih je treba kositi, ves drugi čas pa jih prepuščamo tiam nebá in Božji volji. Od tod pa ravno izvira žalostni stan naših travnikov, od tod premali napredek v živinoreji, in živina je v današnjih naših razmerah edini pridelek, ki se kmetu primeroma dobro plača; živina pa je tudi, katera nam po-

sebnost še daje gnoj — kmetu neprecenljivi gnoj — zmira in povsod podlaga uspešnega kmetovanja.

Po pravici tedaj zopet in zopet kličejo „Novice“ našim gospodarjem: ne pozabimo senožeti! Senožeti, katerih gospodar ne pozabi, katerim pridno in stanovito odstranjuje vse zapreke rodovitnosti, katerim pomaga, — take senožeti povračajo mu obilno njegovo skrb in kar na nje potrosi, daje mu mnogo več, mnogo boljše živinske krme, po tem je gospodarju mogoče rediti več lepše živine, kar mu prinaša več denarja in več gnoja, in tako pomagamo hirajočemu kmetovanju najprej na boljši stan, in ako smo stanovito delavni in previdni, kmalu in napoči dan, ko nam bo mogoče reči: Hvala Bogu, dandanes pa že tudi kmet shaja!

Zakaj pa je treba posebno in pogosto opominjati: Ne pozabite senožeti?

Stvar je naravna. Ako drevja ne sadimo, nimamo vrta in ne pridelujemo sadja, ako njive ne obdelavamo, nimamo kaj žeti, na senožeti pa še vendar nekaj trave zraste, akoravno se jej ne streže. Zato pa že tudi le pri kmetijah, katere so več let v zanikrnih, tujih rokah, opazujemo slabo obdelane pa le že pred tretjo eksekutivno prodajo tu in tam; — nasproti pa so nam senožeti pravo zrcalo dobrega in pa slabega gospodarja.

Ako na senožeti vidimo krtine in mravljišča razgrabljenega, ali prav rečeno: ako vidimo senožet gladko brez vseh nevarnosti, ako vidimo grmovje strelbeno, v mokrih senožetih odtoke za preobilno mokroto, drugod zopet lepo napeljana vodo, ako vidimo na kraji senožeti kup gnoja, smeti cestnega blata, tam vidimo redno tudi rasti obilno goste, visoke in dobre trave in prav brez skrbi lahko sodimo, ta senožet ima dobrega gospodarja, njegova živina, njegovo polje gotovo je tudi po tem.

(Dalje pride.)

Za poduk in kratek čas.

Stari in novi čas.

(Dalje.)

Bog nas sili k spoznanju.

Tisto vreme, o katerem smo prej govorili, vidi se posebno v dušnem življenju, v boju duhov, v boju različnih misli in nazorov. Lepo je videti, kako se prikazuje v našem času iz tolikih zmotenjenjakov zopet solnce krščanske resnice. Kakor črne megle zakrivali so nekaj časa krivi nauki verske resnice, da se je pohujšalo nad njimi na tisoče ljudi. Bolj pa, ko ljudje o tem premišlujejo in se pripravljajo, bolj se zgubljajo krivi nauki in jasnejše ko kedaj spoznavamo, da imamo v krščanski veri vendar le zaklad resnice, da so novi nauki brezverskih učenjakov le v nesrečo in pogubo človeškega rodu. Bog je tako naredil, da so krivi preroki sami nanosili skupaj kamenje, iz kterega se bo zidala nova svitla palača boljšega spoznanja Božjega.

V naših časih, ko je toliko brezvercev, ni zadosti, da bi se človek kar na pamet naučil resnice naše vere in nič dalje ne premišljeval o njih. Neverci spodbijajo zdaj to, zdaj ono versko resnico; zato so ljudje prisiljeni, premišljevati o teh rečeh in tako utrditi svojo vero. Ko so pa

enkrat resnico prav spoznali in se oborožili z uma svitlim mečem, postanejo iz vernikov v Kristusovi vojščaki, oni ne verujejo samo za sebe, ampak znajo svojo vero tudi braniti. Tako bo prišlo novo življenje v naš krščanski svet.

Sovražniki Kristusovi so v naših časih bolj predrzni, ko kedaj. Njih število je veliko, in očitno zanikavajo Kristusov nauk. Po vseh deželah vse mrgoli takih ljudi. Oni preiskujejo zemljo in morje, zrak in zvezde na nebu, da bi našli dokazov proti resnici, katero nam je Bog razodel. Zato pa hoče Bog, da se tudi mi verni kristjani zmirom več učimo, da zmirom bolj premišlujemo in si tako nabereimo orožje, s katerim zamoremo braniti resnico. Bog hoče, in nas sili, da resnico zmirom bolj natančno spoznamo, in da postanemo kristjani po duhu, ne samo po imenu.

(Konec pride.)

Smešničar.

Fant (v apoteki): „Dajte mi prahu zoper stenice.“

Lekar: „Za koliko pa?“

Fant: „Tega pa ne vem, koliko jih je; mislim, da pri nas jih je na tavezente.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Govori se, da pridejo svitli cesar med 15. in 20. avg. v Celovec, da si ogledajo razstavo. — Tukaj je zdaj vse polno tujcev. Samo ob bregovih Vrbskega jezera jih je: v Poračah 849, v Vrbi 601, v Krivi Vrbi 225, v Ribnici 16, na Goričici 31, pri Majerniku 41. — Za pogorelce v Grabštanji in na Zilski Bistrici se pobirajo mili darovi. — V mestu Št. Lenartu, v labudski dolini je pogorela starodavna in slavna farna cerkev, katero so ravnopopravljali. Delavci, ki so cerkev popravljali, naredili so balon in ga spustili. Padel je na cerkveno streho, se vnel in jo užgal. Zvonovi so se stopili, en kos zvonika se je podrl. — Pri zadnjem občenem zboru Vincencijeve družbe je gosp. predsednik omenil, kako potrebna bi bila na Koroškem kaka deška sirotišnica, to je taka hiša, v katero bi se jemali fantički, ki nimajo več starišev. Take hiše zdaj pogrešamo in otroci brez starišev odraščajo dostikrat brez vsakega krščanskega poduka. Za dekleta pa imamo slovečo sirotišnico pri nunah v Celovcu. — V veljavo stopila je pred kratkim nova postava, ktera prepoveduje, beračiti od hiše do hiše. Zdaj bojo potepuhe prijemali in zapirali. — Pri Medborovniškem brodu so potegnili nekega vandrovca iz Drave, ki pa ni hotel povedati, ali je sam not skočil ali je padel; tudi ni hotel povedati, kdo je in kam gre. Pustili so ga iti. — Strela je vdarila in užgala pri Köflerju v Št. Martinu pri Beljaku. Köflerju je vse zgorelo; sosedne hiše so ubranili ognjegasci domači in Beljaški. — Trdnjave bojo zidali tudi v Rakolanski dolini za Trbižem. — Tisti poštni uradnik Günzl, ki je izneveril 1000 gld., klatil se je en čas po hribih okoli, nazadnje je pa sam prišel v Celovec in se izročil sodnji. — Liberalni časniki pišejo o nekem Škocjanu na Koroškem,

da bi se bila tam skoro zgodila nesreča, ko so zvon vzdigovali v zvonik. Nam pa o tem nič ni znano. V Škocjanu v podjunski dolini se to že ni zgodilo. — V kratkem izide na svetlo knjizica v nemškem jeziku „Die Kärntner Slovenen. Ihre nationalen Verhältnisse und Bestrebungen.“ Prihodnjič kaj več o tem. — Iz nekega pisma izvemo, da leži iz Beljaka ubegli okrajni glavar Weindorfer bolan pri katoliških misijonarjih v Afriki. — Furor teutonicus to je nemška božjast, je menda nemško-liberalcem že čisto zmešala možgane. Navada je, da tujci, ki naše snežnike in planine obiskujejo, imena svoja v posebno knjigo zapišejo; nekteri pa še zraven kako pesmico zakrožijo v spomin. K svetej Krvi v Melskej dolini je snežnik „Veliki zvon“; tusemle dohajajo Angleži, Francozi, Italijani, Madjari itd. Nekteri izmed teh še nemške besedice ne znajo in zapisujejo se v knjigo v svojem jeziku. To je vse prav in živa duša se ne spotika na tem. Pa oh, oh, kaj se zgodi. Pripotoval je tudi nek Slovan in nekaj českih vrstic zapisal v to knjigo. Oh to je naglavni, v nebo vpjioči greh! Le berite „Nachrichten der Kärntner Landesausstellung“ in našli boste, kaj o tej strašnej hudobiji piše pri-vandrani vrednik, „Freie Stimmen“, gosp. J. Gewinner! To je „czechischer Grössenwahn“, česka velikanska oholost! Ako bi bil popotni Čeh zapisoval po hottentotsko, bilo bi vse prav, ali „slovensko“ — „česko“ to je „czechischer Grössenwahn!“ — Menda take vrednike luna trka?! — To nam ne dopada, da Celovčanka dne 2. avgusta v svojem podlistku bukve Genesis, to je prve bukve sv. pisma karikira ali na smeh postavlja. Celovčanka je vladni list. — „Klagenfurter Ztg.“ — Celovčanka — ima svoje muhe. Ona se 2. avgusta repenči, da Slovani tirjajo, naj bi se na novih bankovcih tiskali tudi slovanski jeziki kakor nekdanj. V svojej visokej modrosti čenča, da take jezikovne tirjatve škodujejo „vitale interessen.“ Škoda, da modrijanka ne pove, komu in kako to škoduje, ako se na bankovcih tiska tudi nekaj slovanskih besed. Škoduje le samo prenapetim Nemcem in Madjarom, vrže jih z visokega prestola ali trona in jih posadi v eno in tisto vrsto z nami Slovani, nam Slovanom, katerih je v Avstriji največ, odvzame mogo-ro in sramoto, da smo mi le narod nižje vrste.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Jožef Kubica, kaplan v Kotarčah, je prestavljen v Šmarje. Č. g. J. Markovic pride od sv. Heme za kaplana v Kotarče. — Umrla sta č. g. Jožef Valjavec, župnik v Nemškem Grebinji; in č. g. Jožef Käfer, župnik v Motnici.

Listnica vredništva.

Tisti mož iz Rožaka, ki je nedavno prinesel 4 gld. za sv. meše v Genovi, naj se v kratkem pismeno ali ustmeno oglasi pri vredništvu „Mira“.

Gospoda Gregorna v Mozirji prosimo za odgovor, v kateri namen je poslal 1 gld.

Lovci! Jesen se bliža in lov! Kdor hoče kaj zadeti, mora dobro puško imeti! Moje puške so vse preskušene, lepe in dober kup.

Josip Mišic,

puškar v Borovljah.

Franco Rudholzer, urar v Celovcu na Leonove bukvarne, prodaja in popravlja vsake sorte zlate in srebrne žepne ure, drage ali dober kup, kakor kdo želi; potem ure na stene v izbah in za kuhinje. Zaloga je zmirom velika, da si vsak izbere, kar mu dopade. — Ure se popravljajo po ceni in dobro.

Učenec, ki zna nemško in slovensko, ter se izkaže z dobrim šolskim spričalom, sprejme se v našo prodajalnico za tržaško (spece-rijsko) blago.

Ign. Tschauer,

kramarske ulice št. 10 pri „belem golobu“ v Celovcu.

Mehove, da se ogenj podpiha, kakoršne potrebujejo kovači in ključarji, izdeluje najboljše in najcenejše

Matija Zupan

v Kropi na Gorenjskem (Kropp, Oberkrain).

On lahko pokaže mnogo spričeval in pohvalnih pisem. Cenike pošilja zastoj.

Loterijske srečke

od 1. avgusta.

Line	50	80	65	1	18
Trst	45	21	40	19	68

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	25
rž	4	—	5	—
ječmen	3	70	4	75
oves	2	80	3	25
hejda	4	20	5	25
turšica	4	60	5	75
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	—	—	—	—
leča	—	—	—	—
fižol	—	—	—	—
krompir	—	—	—	—

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	58
telečje meso	—	66
svinjsko meso	—	65
kostrunovo	—	44
maslo	—	96
puter	—	94
prekajen špeh	—	82
irišen špeh	—	70
mast	—	74
100 kil sena	2	—
100 kil slame	1	50
100 kil deteljnega semena	—	—

Turšici je suša veliko škodovala, zato se je podražila. Ječmen je po ceni.